

DECIZIE

21 august 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Ion Corolevschi, Tamara Chișca-Doneva,
Iuliana Oprea, Valentina Clevadi

examinînd recursul declarat de către Rusu Nicolae, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Rusu Nicolae către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2012 prin care a fost respins apelul declarat de către Rusu Nicolae și menținută hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 07 iunie 2012,

c o n s t a ț ă

La 19 ianuarie 2012 Rusu Nicolae a depus cerere de chemare în judecată către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat, că prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2010 a fost casată hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 29 octombrie 2009, fiind emisă o nouă hotărîre prin care s-a admis acțiunea înaintată de Rusu Nicolae împotriva SC „Cupolele de Aur” SRL, intervenient accesoriu Inspectoratul Principal de Stat pentru Supravegherea Pieței, Metrologie și Protecție a Consumatorilor și s-a încasat de la SC „Cupolele de Aur” SRL în beneficiul lui suma de 7 009,89 lei și prejudiciul moral în mărime de 5 000 lei.

Menționează reclamantul că, la 14 martie 2011 executorul judecătoresc Furdui Ion a intentat procedura de executare a titlului executoriu nr. 2a-282/10 din 18 noiembrie 2010, iar întru asigurarea executării documentului executoriu prin

încheierea nr.032-453/11 din 18 aprilie 2011 a fost aplicat sechestrul în limita sumei adjudecate și a cheltuielilor de executare la conturile debitorului.

Consideră că executorul judecătoresc nu a întreprins toate măsurile legale pentru executarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2010 și neîntemeiat prin încheierea din 13 octombrie 2011 a restituit documentul executoriu.

Cere reclamantul constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, încasarea prejudiciului material în mărime de 12 009,89 lei, prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 1 000 lei.

Prin cererea suplimentară din 13 martie 2012 Rusu Nicolae a solicitat constatarea faptului cauzării prejudiciului de către Judecătoria Buiucani mun. Chișinău în legătură cu ridicarea sechestrului aplicat asupra mijloacelor bănești ale debitorului SC „Cupolele de Aur” SRL, la 18 decembrie 2008, în mărime de 117 850 lei înlocuindu-l la 20 ianuarie 2009 cu aplicarea sechestrului pe bunurile mobile ale pîrîtului-debitor de care ultimul nu dispunea, fapt ce a dus la emiterea unei hotărâri fără efect (f.d. 42-44).

A indicat că, în cadrul examinării pricinii civile la acțiunea sa înaintată împotriva SC „Cupolele de Aur” SRL privind restituirea contravalorii produsului și a despăgubirilor pentru pierderile suferite ca urmare a deficiențelor produsului procurat, în baza contractului din 25 iulie 2008, Judecătoria Buiucani mun. Chișinău a emis încheierea din 18 decembrie 2008, prin care a fost aplicat sechestrul asupra mijloacelor bănești deținute pe conturile bancare ale pîrîtului la BC „Mobiasbanca” SA în mărimea cerințelor acțiunii în sumă de 117 950 lei pînă la soluționarea cauzei în fond.

Însă, pe parcursul examinării pricinii la demersul pîrîtului, instanța de judecată prin încheierea din 20 ianuarie 2009 a substituit măsura de asigurare a acțiunii printr-o altă formă și anume prin aplicarea sechestrului asupra bunurilor imobile pe care pîrîtul nu le deținea, fiind dispusă executarea imediată a încheierii.

Consideră că Judecătoria Buiucani mun. Chișinău se face vinovată de anularea sechestrului aplicat anterior prin încheierea din 18 decembrie 2008, prin ce i-a creat posibilitate pîrîtului cu rea-credință de a ridica mijloacele bănești în sumă de 117 950 lei și să se eschiveze de la achitarea sumelor adjudecate în baza hotărîrilor judecătorești.

De asemenea susține că, vina executorului judecătoresc Furdui Ion constă în faptul că a refuzat înaintarea cererii privind schimbarea modului de executare a documentului executoriu, emis în baza deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2009, cât și în restituirea titlului executoriu în baza înțelegerii dolosive cu debitorul.

La 14 mai 2012 Rusu Nicolae a depus cerere de modificare și completare a cerințelor și a solicitat constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei de către Judecătoria Buiucani mun. Chișinău prin anularea la 20 ianuarie 2009 a sechestrului aplicat anterior prin încheierea din 18 decembrie 2008 asupra conturilor bancare ale SC „Cupolele de Aur” SRL în mărime de 117 958 lei, cu substituirea formei de asigurare a acțiunii printr-o altă formă și anume prin aplicarea sechestrului asupra bunurilor imobile de care pîrîtul nu dispunea, fapt ce a dus la neexecutarea hotărîrii; constatarea faptului cauzării prejudiciului material și moral de către Judecătoria Buiucani mun. Chișinău din vina căruia în prezent nu se execută decizia Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2010 din motivul încălcării legii de către instanță și agentul economic prin ridicarea sechestrului la 29 ianuarie 2009 aplicat pe mijloacele bănești la 18 decembrie 2008 în scopul asigurării acțiunii; constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2010 din vina Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău și executorului judecătoresc Furdui Ion; încasarea prejudiciului material și moral cauzat de către stat și a cheltuielilor suportate în procedura de judecată și de executare ca urmare a faptului că statul Republica Moldova a rămas indiferent de plîngerile înaintate organelor din sistemul judecătoresc, procuratură, guvern și sistemul de executare (f.d.72-74).

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 07 iunie 2012 acțiunea lui Rusu Nicolae împotriva Ministerului Finanțelor al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești și repararea prejudiciului material și moral cauzat prin această încălcare, a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2012 a fost respins apelul declarat de către Rusu Nicolae și s-a menținut hotărîrea primei instanțe.

La 06 martie 2013 Rusu Nicolae a declarat recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea hotărîrilor judecătorești și emiterea unei noi hotărîri cu privire la admiterea acțiunii.

În susținerea recursului s-a invocat că instanțele judecătorești la examinarea pricinii au încălcat și aplicat eronat normele de drept material și procedural, iar concluziile instanțelor judecătorești sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. În acest sens susține că instanța de apel nejustificat a apreciat situația creată referitor la imposibilitatea executării deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2010 în rezultatul erorilor comise de Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, referindu-se doar la faptul că încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 20 ianuarie 2009 nu a fost contestată. Însă, nu a ținut cont de faptul dacă era cu folos anularea acestei încheieri în cazul în care instanța de judecată a dispus executarea imediată, iar pîrîtul a ridicat mijloacele bănești în sumă de 117 950 lei de la contul bancar.

Studiind materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2012 cu restituirea pricinii la rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina pentru rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs constată că, Rusu Nicolae a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor al RM solicitând constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei de către Judecătoria Buiucani mun. Chișinău prin anularea la 20 ianuarie 2009 a sechestrului aplicat anterior prin încheierea din 18 decembrie 2008 asupra conturilor bancare ale SC „Cupolele de Aur” SRL în mărime de 117 958 lei, cu substituirea formei de asigurare a acțiunii printr-o altă formă și anume prin aplicarea sechestrului asupra bunurilor imobile de care pîrîtul nu dispunea, fapt ce a dus la neexecutarea hotărîrii;

constatarea faptului cauzării prejudiciului material și moral de către Judecătoria Buiucani mun. Chișinău din vina căruia în prezent nu se execută decizia Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2010 din motivul încălcării legii de către instanță și agentul economic prin ridicarea sechestrului la 29 ianuarie 2009 aplicat pe mijloacele bănești la 18 decembrie 2008 în scopul asigurării acțiunii;

constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2010 din vina Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău și executorului judecătoresc Furdui Ion și încasarea prejudiciului material, prejudiciului moral și a cheltuielilor suportate.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză prima instanță a respins acțiunea înaintată de Rusu Nicolae împotriva Ministerului Finanțelor al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești și repararea prejudiciului material și moral cauzat prin această încălcare.

Instanța de fond și-a motivat soluția prin faptul că executorul judecătoresc a întreprins măsurile necesare pentru a executa documentul executoriu, emis în baza deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2010, iar neexecutarea hotărîrii judecătorești se datorează lipsei de fonduri a debitorului, respectiv incapacitatea debitorului de a satisface datoriile debitoriale nu poate fi imputată statului.

Judecînd apelul declarat de Rusu Nicolae, instanța de apel găsește drept legală și întemeiată hotărîrea primei instanțe, considerînd necesar de a respinge apelul declarat, și a menține hotărîrea contestată.

Totodată, verificînd legalitatea și temeinicia hotărîrii instanței de fond, instanța de apel reține faptul că corect prima instanță a ajuns la concluzia că executorul

judecătorească nu poartă răspundere pentru neexecutarea documentului executoriu în situația în care debitorul este în incapacitate de onorare a obligațiilor, iar temeiurile invocate în cererea de apel ce țin de acțiunile Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău privind substituirea măsurii de asigurare nu sunt întemeiate, deoarece recurentul a acceptat respectiva substituire prin necontestarea actului judecătorească.

În opinia instanței de recurs, aceste concluzii sunt superficiale, rezultate din interpretarea incorectă a normelor de drept material și examinarea insuficientă a circumstanțelor pricinii.

În acest context, Colegiul indică că, prima instanță n-a examinat materialele dosarului civil la acțiunea lui Rusu Nicolae împotriva SC „Cupolele de Aur” SRL, intervenient accesoriu Inspectoratul Principal de Stat pentru Supravegherea Pieței, Metrologie și Protecție a Consumatorilor privind restituirea contravalorii produsului și a despăgubirilor pentru pierderile suferite ca urmare a deficiențelor produsului, în special a anexelor la cererea SC „Cupolele de Aur” SRL de substituire a unei forme de asigurare a acțiunii printr-o altă formă, precum și n-a constatat motivele de neexecutare a încheierii referitor la aplicarea sechestrului pe bunurile imobile aflate la oficiul SC „Cupolele de Aur” SRL de pe str. Bucuriei, 119 A, în sumă de 17 950 lei, la dosar fiind prezentate doar încheierile din 18 decembrie 2008 și 20 ianuarie 2009, și scrisoarea de însoțire expediată în adresa BC „Mobiasbanca” SA (f.d.51-53).

Din cele menționate mai sus, Colegiul consideră că instanțele de judecată nu au constatat și elucidat circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, iar această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs care verifică doar legalitatea nu și temeinicia unei hotărâri.

În cursul examinării litigiului urmează a se da apreciere și altor circumstanțe ale pricinii, în partea ce ține de fondul cauzei, în măsura în care ele sunt confirmate prin probe și relevante pentru soluționarea corectă a litigiului.

Totodată, din interpretarea art. 6 al CEDO, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți într-o, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (cauza García Ruiz c. Spaniei din 21.01.1999).

Astfel, reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanța de apel nu a elucidat circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii într-o aplicarea corectă a normei de drept ce guvernează rezolvarea prezentului litigiu și a normelor de drept procedural, și deoarece eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul,

de a casa decizia instanței de apel și de a restitui pricina spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit.c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Rusu Nicolae.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău 04 decembrie 2012, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Rusu Nicolae către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Ion Corolevschi

Tamara Chișca-Doneva

Iuliana Oprea

Valentina Clevadi